

german
cooperation

DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Аткаруучу:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Бир регион, бир максат – Борбордук Азиядагы соода жол-жоболорун жөнөкөйлөштүрүү

Контекст

Борбордук Азиянын бүтүндөй тарыхында анын Улуу Жибек Жолунда жайгашуусу жана Чыгыш Азияны Жакынкы Чыгыш менен жана Европа менен бириктирүү аркылуу пайда көргөн. Бүгүнкү күндө региондун өзүнүн стратегиялык жайгашуусуна, табигый ресурстарына, жаш жана билимдүү калкына ылайык экономикалык өнүктүрүү үчүн кеңири келечеги бар. Өзгөчө региондук да, эл аралык да рынокторго айыл-чарба продукцияларын экспорттоодо чоң потенциалга ээ.

Өлкөлөр эл аралык жана региондук соода макулдашууларына кошулгандыгына жана контролдоочу органдарды модернизациялоо боюнча күч жумшаганына жана соода-жол-жоболорун оптимизациялаганына карабастан, Борбордук-азиялык регион азырынча глобалдуу экономикага олуттуу эмес даражада интеграцияланган. Чек аралык жана тышкы соода жана жүктөрдү транспорттоо жогорку сарптоолор менен коштолот, бардык өткөрмө пункттарда кезектер көп, документтерди текшерүү бир нече жолу жүргүзүлөт жана тариздөө жол-жоболору кармалат.

Чек арадагы контролдоочу органдардын ортосундагы кызматташтык жана маалымат алмашуу азырынча натыйжасыз. Адамдар тарабынан кароо өлкөнүн коопсуздугуна кепилдик бербейт, анткени ал тобокелдиктерди башкаруу критерийлерине негизделген эмес. Маалыматтык технологиялар толук көлөмдө пайдаланылбайт жана ошол эле учурда документтерди колго толтуруу жол-жоболору коштолуп келет. Жогоруда сыпатталган бардык кыйынчылыктар компаниянын чыгашаларын көбөйтүүгө алып келет жана соода жана бизнес жүргүзүү жаатында региондун беделин начарлатат.

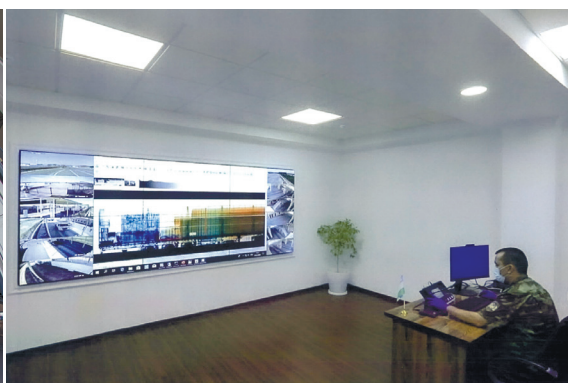
Долбоордун аталышы	Борбордук Азиядагы соода жол-жоболорун жөнөкөйлөштүрүү
Тапшырыкчы	Германиянын (BMZ) экономикалык кызматташтык жана өнүктүрүү боюнча федералдык министрлиги
Өлкөлөр	Казакстан, Кыргызстан, Тажикстан жана Өзбекстан
Негизги өнөктөштөр	Казакстан Республикасынын соода жана интеграция министрлиги Кыргыз Республикасынын Экономика министрлиги Тажикстан Республикасынын экономикалык өнүктүрүү жана соода министрлиги Өзбекстан Республикасынын инвестиция жана тышкы соода министрлиги
Мөөнөтү	01/2020-12/2022 (3 жыл)

Биздин максат

Биз Борбордук Азиядагы сооданы жөнөкөйлөштүрүү боюнча чараларды ишке ашырууну жакшыртууга максаттандык, бул сарптоолорду кыскартуунун жана атаандаштык жөндөмдүүлүгүн жогорулатуунун натыйжасында тышкы соодага багытталган компанияларды өнүктүрүүгө жагымдуу таасир берет.

Биздин ишмердик

Биз экономикалык өнүктүрүүгө жана тышкы соодага жооптуу ведомстволор, бажы кызматтары жана башка контролдоочу органдар менен тыгыз кызматташабыз. Биздин мамиленин негизги фактору жана принципалдуу элементи болуп тыгыз байланыш жана бизнес ассоциацияларды жана реформалоо процессиндеги ишканаларды тартуу болуп саналат.

Солдон оңго: Жүк ташуучу унаа КР Торугарт контролдук-өткөрмө пунктунда инспекциялык-кароо комплекси аркылуу өтүп жатат.

Өзбекстан Республикасынын Мамлекеттик бажы комитетинин кырдаалдык борборунда жүктөрдү өткөрүү процессине мониторинг кылуу.

Тобокелдиктерди башкаруу жана чек арадагы кызматташтык

Биз өзүбүздүн өнөктөштөр менен биргеликте, тобокелдиктерди башкаруу жана алдын ала маалыматтар системасы боюнча бажы кызматтарынын жана башка контролдоочу органдардын потенциалын өнүктүрүү боюнча иш-чараларды өткөрөбүз. Бул система келип түшкөн товарларды, алардын ичинен жогорку тобокелдикти көрсөтүүчү товарларга көңүл буруунун эсебинен адамдар атарбынан кароонун санын азайтууга мүмкүндүк берет. Мында жол-жоболорду шайкеш келтирүү жана стандартташтыруу, ошондой эле мамлекеттик органдардын ортосунда жүргүзүлгөн кызматташтык тариздөөнүн жана бажы контролунун кыйла тездигин жана оптималдуулугун шарттайт.

Биз ошондой эле маалыматтык системаларды андан ары жакшыртууга жана экспорт, импорт жана транзит жол-жоболору үчүн санарип технологияларын киргизүүгө көмөктөшөбүз. Региондун потенциалын эске алуу менен биз айыл-чарба продукциялары үчүн «жашыл коридорлорду» натыйжалуу колдонууга аракеттебиз.

Мамлекеттик-жеке баарлашуу жана пилоттук иш-чаралар

Долбоор чечим кабыл алуу процессинин айкындуулугун камсыз кылуу жана бардык кызыкдар тараптарды кызыкчылыктарын коргоо максатында соода жол-жоболорун жөнөкөйлөштүрүү маселелери боюнча мамлекеттик-жеке баарлашууну колдойт. Биздин эксперттер кеңири

маалымдуулукка жана реформалоо процессине жеке секторду активдүү тартууга багытталган тренингдерди жана иш-чараларды өткөрүшөт. Ошондой эле соодада тоскоолдуктарды азайтуу боюнча региондук кызматташтыкты күчөндүрүү боюнча иш-чараларды жүзөгө ашырабыз.

Мыйзамдык деңгээлде кабыл алынган чечимдер жана өзгөртүүлөр кагаз жүзүндө гана калып калбашы үчүн айрым өткөрмө пункттарында инновациялык мамилелерди пилоттоштуруу болжолдонууда. Мында жеке сектор менен кайтарым байланыш прогрессивдүү методдорду жеринде жайылтуу үчүн зарыл шарт болуп саналат.

Биздин натыйжалар

- Тобокелдиктерди башкаруу системасын жакшыртуу, жүктөрдү адамдар тарабынан кароонун санын кыскартуу жана натыйжалуулугун арттыруу
- Натыйжалуу кызматташтык жана чек арада тартылган контролдоочу органдардын ортосундагы натыйжалуу маалымат алмашуу
- Транзиттик жүктөрдү ташууда кармоонун жоюу
- Инновациялык мамилелерди жана ийгиликтүү тажрыйбаны кеңири жайылтуу
- Улуттук дагы, региондук дагы деңгээлде мамлекеттик жана жеке секторлордун өз ара пайдалуу кызматташтыгы

Басып чыгаруучу Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Германия эл аралык кызматташтык коому)
Башкы офистер Бонн ш. жана Эшборн ш., Германия
«Борбордук Азиядагы соода жол-жоболорун жөнөкөйлөштүрүү» региондук долбоору
720040, Бишкек, Кыргыз Республикасы
Т +996 312 90 13 32
felicitas.siek@giz.de
www.giz.de

Жарыяланган Сентябрь 2020 -жыл

Жарык көргөнү

Дизайн Александра Устинова, Бишкек шаары

Фотосүрөттөр №1: © GIZ / Алимжан Жоробаев
№2: © Өзбекстан Республикасынын Мамлекеттик бажы комитети

Автор(лору) Нуржамал Бокоева

Бул басылып чыгарылган публикациянын мазмунуна GIZ жооптуу.

Тапшыруусу боюнча Германиянын Экономикалык кызматташтык жана өнүктүрүү Федералдык министрлиги (BMZ)